SZKODNIKI BURAKA

Szarek komośnik

Jeden z najgroźniejszych szkodników buraka. Chrząszcze w fazie wschodów mogą całkowicie zniszczyć rośliny, zjadając je w całości. Liście starszych roślin są wyjadane od brzegu. Larwy żerują w strefie korzeniowej, mają dużo mniejsze znaczenie gospodarcze niż chrząszcze. W Polsce występuje jedno pokolenie szkodnika w ciągu roku. Zimuje chrząszcz w glebie.

Szarek komośnik
(*Asproparthenis punctiventris*)

Skośnik buraczak

Gąsienice drążą tunele w ogonkach liściowych, powodując ich wyłamywanie i odtwarzanie ulistnienia kosztem gromadzenia cukru. Żer na liściach sercowych, wilgoć oraz gromadzące się odchody powodują gnicie główek, a choroba postępuje stopniowo w głąb korzenia. W sezonie pojawiają się 3–4 pokolenia szkodnika.

Skośnik buraczak
(*Scrobipalpa ocellatella*)

Drobnica burakowa

Szkody wyrządzają chrząszcze. Żerują w początkowej fazie wzrostu buraka, do fazy dwóch par liści właściwych. Na szyjce korzeniowej, hypokotylu oraz korzeniach wygryzają drobne, z czasem czerniejące jamki. Uszkodzone siewki są osłabione i wolniej rosną. W liścieniach oraz liściach sercowych wygryzają niewielkie otwory o nieregularnym kształcie.

Drobnica burakowa
(*Atomaria linearis*)

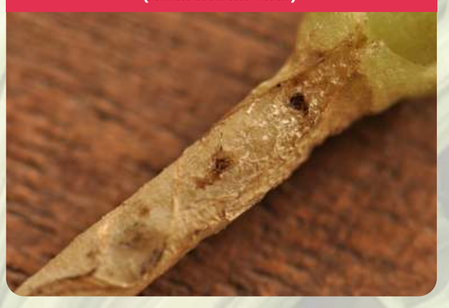

Tarczyk mgławy

Zarówno larwy, jak i chrząszcze wygryzają w blaszce liściowej liczne drobne dziurki. W rezultacie żerowania liście buraka wyglądają jak sita o nieregularnych oczkach. Przy dużym nasileniu występowania szkodnika powstają gołożery – pozostaje jedynie grubsze unerwienie liści. Największe uszkodzenia obserwuje się na brzegach plantacji.

Tarczyk mgławy
(*Cassida nebulosa*)

Pchełka burakowa

Wczesną wiosną czarne, niewielkich rozmiarów chrząszcze wyjadają drobne jamki w blaszkach liściowych, pozostawiając dolną skórkę nienaruszoną. Po pewnym czasie skórka wykrusza się, tworząc perforację, czyli tzw. okienko. W sezonie wegetacyjnym występuje jedno pokolenie szkodnika. Zimują chrząszcze.

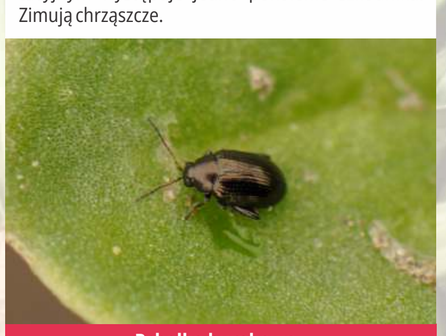

Pchełka burakowa
(*Chaetocnema concinna*)

Śmietka ćwiklanka

Larwy wgryzają się do wnętrza liści, gdzie żerują pomiędzy górną a dolną skórką. Drążąc korytarze, powodują powstawanie tzw. min, które odcinają się kolorem od blaszki liściowej. Wylęg larw z charakterystycznie rzeźbionych jaj składanych na spodniej stronie liści następuje zazwyczaj w maju. W Polsce występują trzy pokolenia szkodnika w ciągu roku.

Śmietka ćwiklanka
(*Pegomya hyoscyami*)

Mszyca burakowa

Wysysa soki z tkanek nadziemnych. Silnie zasiedlone rośliny są zdeformowane, pofalowane, skędzierzawione i mocno zanieczyszczone odchodami oraz wylinkami. Na spodniej stronie blaszki liściowej rozwijają się kolonie szkodnika, czyli skupiska osobników bezskrzydłych. Mszyca jest wektorem chorób wirusowych, które mogą znacznie obniżać plon.

Mszyca burakowa
(*Aphis fabae*)

Przędziorek chmielowiec

Larwy, nimfy oraz osobniki dorosłe wysysają soki z blaszek liściowych, powodując przebarwienia i marmurkowatość liści. Szkodnik przebywa na spodniej stronie liści, które spowija delikatnym oprzędem. Pierwsze symptomy żerowania są widoczne już w czerwcu na obrzeżach plantacji. Przędziorek wydaje kilka pokoleń w sezonie wegetacyjnym.

Przędziorek chmielowiec
(*Tetranychus urticae*)

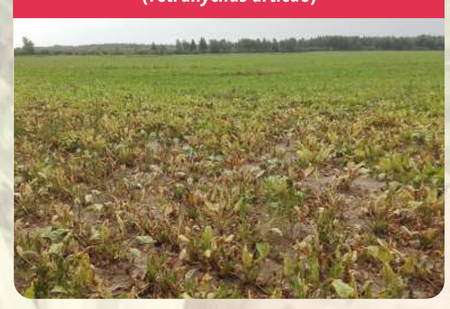

Błyszczka jarzynówka

Na spodniej stronie liści buraka żerują zielonkawe gąsienice błyszczki. O ich obecności świadczą duże wyżerki, często w środku blaszki liściowej, oraz odchody w postaci ciemnych, niewielkich grudek. Przy masowym pojawie mogą powstawać gołożery. W Polsce zazwyczaj występują dwa pokolenia szkodnika w sezonie wegetacyjnym.

Błyszczka jarzynówka
(*Autographa gamma*)

Piętnówki

Szkodliwe są gąsienice żerujące na blaszce liściowej. Zazwyczaj wyjadają nieregularnej wielkości otwory. Duże zagęszczenie gąsienic oraz ich intensywny żer prowadzą do powstawania gołożerów. Piętnówki żerują nawet do listopada, chociaż już nie tak intensywnie jak w lecie. Zazwyczaj występują dwa pokolenia w sezonie wegetacyjnym.

Piętnówka brukiewka
(*Lacanobia oleracea*)

Mątwik burakowy

Nicienie wnikają do korzeni i tam żerują. Zasiedlone rośliny wolniej rosną, są karłowate, produkują bardzo dużo korzeni bocznych (brodę korzeniową) i więdną w ciągu dnia, nawet przy optymalnej wilgotności podłoża. Korzeń główny jest płytki. Jedynym dobrze widocznym gołym okiem stadium szkodnika jest biała samica o cytrynowatym kształcie.

Mątwik burakowy
(*Heterodera schachtii*)

Owadzie szkodniki glebowe

Do najważniejszych należą drutowce, pędraki i rolnice oraz lokalnie inne larwy uszkadzające podziemne części roślin. Są szczególnie groźne w okresie wschodów i tworzenia młodego systemu korzeniowego. W zależności od gatunku rozwój jednego pokolenia trwa od jednego roku do kilku lat.

Pędraki – larwy chrabąszczowatych (Melolonthidae) i rutelowatych (Rutelidae)

Autorzy fotografii: Agnieszka Ulatowska, Tomasz Klejdysz

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
www.gov.pl/web/rolnictwo

Opracowano w ramach dotacji celowej z budżetu państwa na rok 2026, na realizację zadania 1.11 pn. „Upowszechnianie i wdrażanie wiedzy o integrowanej ochronie roślin”

INSTYTUT OCHRONY ROŚLIN PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY
www.ior.poznan.pl

Platforma Sygnalizacji Agrofagów
www.agrofagi.com.pl